

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
*IV Міжвузівської студентської
наукової конференції***

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	7
Катречко А. В. КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА: ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	7
Кривенцова В. Г. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	11
Сидоренко М. О. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	15
Біловус Р. В. АКТУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИК ОЦІНКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	17
Ільченко А. Р. ІТ-СТАРТАПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	23
Крилова К. І. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	28
Репецька Ю. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНИ	32
Міжерицький В. А. ОСОБЛИВОСТІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	36
Єрмоленко К.-А. В. ВПЛИВ ВИРОБНИЦТВА НА ЕКОЛОГІЮ КРАЇНИ	40
Борисенко В. О. ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ І БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	44
Ріпчанська К. Р. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СКЛАДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	47
Таран О. Г. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	51
Чупир Ю. В. ЗОВНІШНЯ МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	55
Деркач В. В. АНАЛІЗ ПРИЧИН ТА СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ	58

Ріпчанська Кристина Русланівна
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
факультет іноземної філології, 2 курс, 25 група
Науковий керівник – к.п.н., доцент кафедри
економічної теорії Гуцан Т.Г.

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СКЛАДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Однією з найважливіших проблем сучасної економіки є проблема безробіття. Безробіття – це соціально-економічне явище, пов'язане з перевищенням пропозиції робочої сили щодо попиту на неї і стан зайнятості частини економічно активного населення [1]. В наші дні безробіття все більше стає неодмінним елементом життя суспільства, що робить значний вплив не тільки на соціально-економічну, а й на політичну ситуацію, як в окремій країні, так і в світі в цілому.

Дане явище не обійшло і Україну. Однією з основних соціально-економічних проблем сучасного етапу розвитку вітчизняної економіки і важливою характеристикою конкурентоспроможності на ринку праці є безробіття. Ми це добре відчуваємо, коли бачимо поглиблення бідності та соціальної нестабільності в суспільстві, зростання злочинності, порушення рівноваги з боку попиту і пропозиції, недовикористання суспільних ресурсів.

Безробіття є великою загрозою для національного розвитку і його стабільного функціонування. Воно виступає фактором дестабілізації, коли перевищується кількість людей, бажаючих знайти роботу, над кількістю наявних робочих місць, що відповідають профілю і кваліфікації претендентів на ці місця.

Сучасні економісти розглядають безробіття як природну і невід'ємну частину ринкового господарства. У зв'язку з цим велика увага приділяється аналізу типів безробіття. Критерієм розмежування видів безробіття, як правило, служать причина її виникнення і тривалість [2]:

1. За часом (тривалості): короткочасна (до 6 місяців); тривала (від 6 до 18 місяців); застійна (понад 18 місяців), пов'язану з руйнуванням навичок до праці, а нерідко – з розпадом соціально-психологічних основ особистості.

2. За причинами: фрикційне безробіття (це тимчасова незайнятість при добровільному переході з однієї роботи на іншу); циклічне безробіття (це безробіття, що виникає через економічну кризу в результаті спаду виробництва); структурне безробіття (це неможливість працевлаштування через відмінності в структурі попиту і пропозиції робочої сили певної кваліфікації).

Також говорять про різні форми, в яких безробіття проявляється: відкрите безробіття (це повна втрата роботи і доходів); приховане безробіття (явище, при якому людина офіційно не є безробітним, але не може знайти роботу на повний день); сезонне безробіття (виникає при зміні попиту на працю в залежності від пори року); інституціональне безробіття (виникає через брак актуальної інформації про вакансії і про людей, які шукають роботу); молодіжне безробіття (це нездатність молодих людей, які вперше вийшли на ринок праці, знайти роботу).

Сьогодні найголовнішою проблемою в Україні є пандемія коронавірусу. Пандемія коронавірусу нового типу вже зробила незвично сильний вплив на світову економіку. Пандемія коронавірусу призвела і до зростання безробіття в Україні теж, на сьогоднішній день показник рівня безробіття є найвищим за останні п'ятнадцять років.

За даними прес-служби, станом на 24 квітня 2020 року, кількість безробітних, зареєстрованих у державній службі зайнятості, становить 426,4 тисяч осіб, що на 113 тисяч, або на 36% більше, ніж на цю ж дату минулого року (по станом на 24 квітня 2019 року кількість безробітних становила 313,3 тисячі)[4]. Але насправді кількість безробітних росте з кожним днем, останні дані повідомляють про 2,5-2,8 млн. осіб, всього за час карантину роботу втратили приблизно 1,0-1,3 млн. осіб. За оцінками Торгово-промислової палати України, рівень безробіття сьогодні складає 13,7-15,4% [3].

В середині березня, відчувши реальну загрозу епідемії і розуміючи необхідність рішучих дій, українська влада відправила на карантин практично всю національну економіку. Припинено всі внутрішні і міжнародні пасажирські перевезення, в містах мільйонниках вперше в історії закриті метрополітени, призупинили свою діяльність тисячі підприємств, компаній, багато співробітників переведені на дистанційну роботу або відправлені в неоплачувані відпустки. Тисячі приватних підприємців пішли на вимушений карантин, припинивши торгувати або надавати послуги.

Одним з головних постраждалих від епідемії коронавіруса стала туристична галузь. Україна зараз, як і весь інший світ, відгородилася від прибуття іноземців і поставила на паузу внутрішні пасажирські перевезення. Уряд заклав роботу всіх аеропортів в країні.

У найближчі місяці вітчизняну економіку очікують важкі часи. Але ніхто не скасовує стару істину, що саме за часів кризи відкриваються нові можливості, які в умовах «мирного часу» залишаються недоступними.

Ця криза відкриває суттєві можливості для представників сфери послуг, які виявляються в онлайн-режимі, і компаній, які здійснюють індивідуальну поставку товарів споживачам (наприклад інтернет-магазини та сервіси по доставці їжі та продуктів).

Коронавірус перетворив світ в велику карантинну зону. Amazon, Facebook і Google вже відправили співробітників працювати з дому. Цей приклад наслідують сотні компаній. Коронавірус подарував нам можливість провести наймасштабніший експеримент, що стосується ринку праці. І багато компаній вже тестують модель віддаленої роботи. А світовий тренд, спрямований на фріланс тільки підсилює шанси на успіх. З іншого боку, самі роботодавці починають все більше придивлятися до фрілансерам. А це означає, що якщо до недавніх подій частина роботодавців планувала взяти в штат маркетолога або SMM-фахівця, то тепер вони звертаються до фрілансерам.

Правила змінилися навіть для такої системи, як освіта. Ситуація в світі змусила школи та університети перейти на дистанційну освіту. Але тут

виникають проблеми з вчителями та викладачами, які не звикли до сучасних методів викладання, тому дуже важливо провести спеціальні тренінги для викладачів, щоб максимізувати ефективність онлайн-навчання. На сьогодні багато онлайн-платформ (як Coursera, Udemy) пропонують різноманітні курси для «прокачування». Взагалі можна сказати, що зараз час онлайн курсів та мастер класів. Люди з кожного кутка землі можуть розвиватися та отримувати нові знання, сидячі вдома.

Отже, безробіття – соціально-економічне явища, при якому частина робочої сили не зайнята у виробництві товарів і послуг. До основних причин безробіття належать звільнення за власним бажанням, звільнення з економічних причин, нездатність влаштуватися на роботу після закінчення навчальних закладів та сезонний характер роботи. Зараз в Україні найгостріша проблема – це коронавірус. Деякі економіки вважають, що наслідки нинішньої кризи для бізнесу будуть не менш тих, які відчула на собі Україна в 2009-му. Але падіння в економіці можна зупинити, якщо люди покажуть свою гнучкість та здібності до опанування сучасних технологій.

Список використаних джерел:

1. Корнейчук Б. В. Экономика: Учебник / Б.В. Корнейчук. – М.: Экономист, 2004 – 458 с. 2. Круач Н.В. Макроэкономика / Н. В. Круач. – М.: ИНФА – М, 2005. – 400 с. 3. Кількість безробітних в Україні за час карантину побила 15-річний рекорд – ТПП [Електронний ресурс]. – 2020. – режим доступу до ресурсу: <https://tsn.ua/groshi/kilkist-bezrobitnih-v-ukrayini-za-chas-karantinu-pobila-15-richniy-rekord-tp-1529592.html>. 4. У Мінекономіки прогнозують збільшення офіційного безробіття [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.rbc.ua/ukr/news/minekonomiki-prognoziruuyut-uvelichenie-ofitsialnoy-1587806668.html>.